

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τεύχος LXXXI, Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου 2009.

Συντακτική Ομάδα:

**Αλεξοπούλου Χριστίνα
Βλαστάρης Γιάννης
Δρακάτου Ντίνα
Καλογρίδης Γιάννης
Καρακατσάνη Φαίη
Κόκαλη Χριστίνα
Κούκη Αναστασία
Κούρου Ιφιγένεια
Ταγκαλάκη Ειρήνη
Παναγιωτίδου Ράνια
Χαλκιαδάκη Ασπασία**

Συντονιστής:

Δρ. Κωνσταντίνος Φίλης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- ✓ *Εφ' όλης της ύλης συνέντευξη του Vladimir Putin: Ασαφές το μέλλον της «συγκατοίκησης» Putin – Medvedev.*
- ✓ *Συμβούλιο NATO – Ρωσίας: «Χλιαρή» η αναθέρμανση της συνεργασίας.*
- ✓ *Η νέα στρατηγική των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν: Ο Obama εντείνει τον πόλεμο με σκοπό να τον τερματίσει.*
- ✓ *Επίσκεψη Medvedev στην Ιταλία: Αναπτύσσεται η διμερής συνεργασία.*
- ✓ *Ματιές στην Επικαιρότητα.*

Εφ' όλης της ύλης συνέντευξη του Vladimir Putin: Ασαφές το μέλλον της «συγκατοίκησης» Putin-Medvedev

Μαραθώνια τηλεοπτική συνέντευξη διάρκειας τεσσάρων ωρών παραχώρησε στις 3 Δεκεμβρίου ο Ρώσος πρωθυπουργός, Vladimir Putin. Επρόκειτο για την καθιερωμένη ετήσια εμφάνιση του, κατά την οποία απαντά σε ερωτήματα που θέτουν οι Ρώσοι πολίτες. Αξίζει να σημειωθεί πως το δίκτυο εθνικής εμβέλειας που είχε αναλάβει την οργάνωση της συνέντευξης έλαβε πάνω από δύο εκατομμύρια ερωτήσεις προς τον πρωθυπουργό, προερχόμενες από όλα τα μήκη και πλάτη της ρωσικής επικράτειας.

Ο Putin, κατά την προσφιλή του συνήθεια, έδωσε ξεκάθαρες απαντήσεις σε όσα ερωτήθηκε. Όπως ήταν αναμενόμενο, μεγάλο μέρος της συνέντευξης μονοπωλήθηκε από το θέμα της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, η οποία ταλανίζει και τη ρωσική οικονομία. Εν προκειμένω, ο Ρώσος πρωθυπουργός τόνισε πως η χειρότερη φάση της ύφεσης έχει παρέλθει, ενώ δήλωσε πως φαίνονται τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης, με την οικονομία της χώρας να σημειώνει θετικά ποσοστά τους τελευταίους μήνες. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στον πληθωρισμό, ο οποίος υπολογίζεται να κυμανθεί στο 9%, σε αντίθεση με τα διψήφια ποσοστά της περασμένης χρονιάς, καθώς και στην πολιτική ενίσχυσης προς τη βιομηχανία, αλλά και προς τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, που φαίνεται να αποφέρει καρπούς τονώνοντας την οικονομία. Τέλος, έκανε μια εκτενή αναφορά στην προσδοκία ένταξης στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και κατηγόρησε ευθέως τις ΗΠΑ για δημιουργία προσκομμάτων στην πορεία επίτευξης του εν λόγω στόχου.

Επίσης, με αφορμή την πρόσφατη επίθεση στο Nevsky Express, ο Putin υπογράμμισε πως η χώρα έχει λάβει σκληρά μέτρα κατά της τρομοκρατίας, χωρίς, όμως, να έχει επιτευχθεί η πλήρης εξάρθρωσή της. Εστίασε, δε, στον Καύκασο, όπου και εντοπίζεται το σοβαρότερο πρόβλημα, καθώς η περιοχή αποτελεί το άντρο διαφόρων τρομοκρατικών ομάδων. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε στον εκσυγχρονισμό των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων και στην αμυντική βιομηχανία, την οποία χαρακτήρισε ιδιαίτερα ανθηρή και εχέγγυο για την ασφάλεια της χώρας.

Μεγάλο ενδιαφέρον είχαν και οι τοποθετήσεις του Ρώσου πρωθυπουργού επί θεμάτων πολιτικής, τόσο σε διεθνές, όσο και σε εγχώριο επίπεδο. Συγκεκριμένα, ο Putin τόνισε πως δεν παρέχει στήριξη στην υποψηφιότητα της Timoshenko στις επικείμενες προεδρικές εκλογές της γειτονικής Ουκρανίας. Σε ερώτηση αναφορικά με πιθανή βοήθεια της Ρωσίας προς τις ΗΠΑ σε περίπτωση μιας ενδεχόμενης κατάρρευσης του αμερικανικού οικονομικού συστήματος, υπογράμμισε πως μια τέτοια εξέλιξη δεν μπορεί να προβλεφθεί και σίγουρα είναι απευκαταία, καθώς οι ΗΠΑ αποτελούν ισχυρό οικονομικό εταίρο της χώρας.

Όσον αφορά στην εσωτερική πολιτική σκηνή, ο Putin επεσήμανε πως κάθε στέλεχος της κυβέρνησης προσπαθεί να κάνει το καλύτερο ώστε η χώρα να ανταπεξέρχεται

στις προκλήσεις κάθε επιπέδου και δήλωσε πως αποτελεί κύριο στόχο της πολιτικής του η διεξαγωγή περισσότερων συναντήσεων του κυβερνητικού επιτελείου με περιφερειακά στελέχη για να έχουν και οι μεν και οι δε την πλήρη εικόνα της επικράτειας. Τέλος, ερωτηθείς για το μέλλον του στην πολιτική, υπογράμμισε πως δεν πρόκειται να την εγκαταλείψει προς το παρόν, ενώ, απαντώντας σε παρόμοια ερώτηση, άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να διεκδικήσει εκ νέου τον προεδρικό θώκο στις εκλογές του 2012. Παρ' όλα αυτά, τόνισε πως είναι πολύ νωρίς ακόμη για τέτοιου είδους αποφάσεις.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Η συνέντευξη της 3^{ης} Δεκεμβρίου αποτέλεσε για τον Vladimir Putin ένα ισχυρό επικοινωνιακό εργαλείο. Απαντώντας επί τέσσερις ώρες σε ερωτήσεις πολιτών με ξεκάθαρο τρόπο και μη «μασώντας» τα λόγια του, ο Ρώσος πρωθυπουργός απέσπασε διθυραμβικές κριτικές για την παρουσία του. Ο ίδιος φρόντισε να κρατήσει μια μετριοπαθή στάση, να μην προβεί σε υποσχέσεις με αμφίβολη προοπτική τήρησης και να είναι ειλικρινής απέναντι στα εκατομμύρια Ρώσων που τον παρακολουθούσαν. Με τον τρόπο αυτό, προσπάθησε να αμβλύνει τη δυσαρέσκεια προς το πρόσωπό του για τη δυσμενή οικονομική κατάσταση της χώρας, τη διαχείριση της οποίας φέρει ο ίδιος, αφού συνταγματικά είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος. Επιπλέον, φρόντισε να καταστήσει σαφές πως είναι παρών και ασχολείται σοβαρά τόσο με τα μείζονα όσο και τα ελάσσονα προβλήματα της χώρας, προσπαθώντας πάντα για το καλύτερο. Έτσι, αποκαθίσταται τρόπον τινά στα μάτια των Ρώσων, προλειαινώντας το έδαφος για την υποψηφιότητά του στις προεδρικές εκλογές του 2012. Παρ' όλα αυτά, φαίνεται πως η πιθανή υποψηφιότητα Putin θα έχει να αντιμετωπίσει μια εκ νέου υποψηφιότητα από τον νυν πρόεδρο, Dmitry Medvedev, ο οποίος δήλωσε κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στη Ρώμη πως δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να ζητήσει ξανά την ψήφο του λαού στις εκλογές του 2012. Μένει, πλέον, να διαπιστωθεί με ποιους όρους θα συνυπάρξουν στο εξής οι δύο ισχυροί άνδρες της ρωσικής πολιτικής σκηνής και ποιες θα είναι οι σχέσεις τους κατά τη διάρκεια της πορείας της χώρας προς το εκλογικό έτος 2012.

Συμβούλιο ΝΑΤΟ-Ρωσίας: «Χλιαρή» η αναθέρμανση της συνεργασίας

Εν τω μέσω μιας περίπλοκης διεθνούς συγκυρίας που χαρακτηρίζεται από τις πιέσεις που επιβάλλουν η οικονομική κρίση και η συνεχιζόμενη πολεμική προσπάθεια των ΗΠΑ και των συμμάχων τους στο Αφγανιστάν και το Πακιστάν, έλαβε χώρα στις 3 και 4 Δεκεμβρίου η σύνοδος των υπουργών Εξωτερικών των κρατών μελών του ΝΑΤΟ στην έδρα της Συμμαχίας στις Βρυξέλλες. Στο πλαίσιο της εν λόγω συνόδου πραγματοποιήθηκε και η τελευταία συνεδρίαση του Συμβουλίου ΝΑΤΟ-Ρωσίας

(NATO-Russia Council – NRC), η πρώτη του εν λόγω οργάνου, σε επίπεδο ΥΠΕΞ, που πραγματοποιήθηκε μετά το «πάγωμα» των σχέσεων που ακολούθησε τη ρωσο-γεωργιανή σύγκρουση τον Αύγουστο του 2008.

Η προετοιμασία της συνεδρίασης του Συμβουλίου υπήρξε προσεκτική, αν και τα εμπόδια δεν έλειψαν. Πράγματι, ο Ρώσος μόνιμος αντιπρόσωπος στην έδρα του NATO, Dmitry Rogozin, συναντήθηκε την Τρίτη 1^η Δεκεμβρίου με τον Γενικό Γραμματέα της Συμμαχίας, Anders Fogh Rasmussen, για την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και σύμφωνα με δηλώσεις του πρώτου το αποτέλεσμα της συνάντησης υπήρξε «εποικοδομητικό». Τις προηγούμενες ημέρες ο Ρώσος αντιπρόσωπος είχε κάνει λόγο για υπονόμηση από την канаδική αντιπροσωπεία της προοπτικής συζήτησης και υιοθέτησης από το Συμβούλιο των κρίσιμων κειμένων που αφορούσαν τη διμερή συνεργασία, κάτι που, ωστόσο, αρνήθηκε ο εκπρόσωπος τύπου της Συμμαχίας, James Appathurai. Επίσης, ο D. Rogozin δεν είχε παραλείψει να επισημάνει τη δυσαρέσκεια της ρωσικής πλευράς για την απροθυμία του NATO να συζητήσει σε επίσημο επίπεδο τις ρωσικές προτάσεις για σύσταση μιας ομάδας εργασίας για το Αφγανιστάν (που θα συμπεριλάβει τη Ρωσία στον ενδοσυμμαχικό διάλογο για το εν λόγω ζήτημα), αλλά και για υιοθέτηση μιας νέας, συνολικής συνθήκης για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Ωστόσο, οι υπουργοί Εξωτερικών του NATO και της Ρωσίας που συμμετείχαν στις εργασίες του Συμβουλίου κατάφεραν τουλάχιστον να συμφωνήσουν στις 4 Δεκεμβρίου στην υιοθέτηση τριών βασικών κειμένων και να εξασφαλίσουν έτσι τις απολύτως απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συνέχιση της δύσκολης συνεργασίας τους. Πράγματι, τα κείμενα που αφορούν την υιοθέτηση ενός αναθεωρημένου πλαισίου προσδιορισμού των κοινών απειλών, ενός πλάνου εργασίας για τις ρωσο-νατοϊκές ενέργειες συνεργασίας κατά το 2010 (που θα περιλαμβάνει την περαιτέρω ενίσχυση της στρατιωτικής σφαίρας) και ενός νέου πλαισίου δομής και λειτουργίας για το Συμβούλιο NATO-Ρωσίας, έτυχαν της έγκρισης όλων των πλευρών, γεγονός που απέσπασε τις σχετικές δηλώσεις ικανοποίησης και αισιοδοξίας για το μέλλον της συνεργασίας.

Αυτή, ακριβώς, η οπτική του «μισογεμάτου ποτηριού» στις ρωσο-νατοϊκές σχέσεις υιοθετήθηκε και από τον Ρώσο ΥΠΕΞ, Sergei Lavrov, ο οποίος δήλωσε χαρακτηριστικά πως «είναι καλές οι προοπτικές που ανοίγονται για την αλληλεπίδραση (της Ρωσίας) με το NATO στην στρατιωτική και την τεχνολογική σφαίρα... Τέτοιου είδους συνεργασία είναι αμοιβαία επωφελής».

Επίσης, ο επικεφαλής της ρωσικής διπλωματίας, κινούμενος στην ίδια γραμμή, προσέθεσε πως η Μόσχα στην προσπάθειά της να προωθήσει μία πλήρη συνεργασία με τη Συμμαχία δεν θα αποφύγει να ασχοληθεί και με τα ζητήματα στα οποία δεν υπάρχει ταύτιση απόψεων, δηλαδή «στα σχέδια για επέκταση της Συμμαχίας, στο μέλλον του καθεστώτος ελέγχου των συμβατικών όπλων στην Ευρώπη και στο ζήτημα της (νατοϊκής) στρατιωτικής υποδομής που πλησιάζει στα ρωσικά σύνορα»,

σύμφωνα με τη σχετική απαρίθμηση που έκανε ο ίδιος. Επιπλέον, αναφορικά με το ζήτημα της νέας συνθήκης για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, το οποίο έχει αναδειχθεί ως κορυφαίο στην ρωσική διπλωματική ατζέντα για τις σχέσεις με το NATO (όπως προκύπτει, άλλωστε, και από το γεγονός ότι ήταν ο ίδιος ο Ρώσος πρόεδρος που έκανε τη σχετική πρόταση τον Ιούνιο του 2008, ενώ η ρωσική διπλωματία έχει προχωρήσει ήδη και στην κατάρτιση σχετικού προσχεδίου), ο S. Lavron επανέλαβε για ακόμη μία φορά πως πρόθεση της Μόσχας δεν είναι η δια της συνθήκης εξασφάλιση δικαιώματος αρνησικυρίας (veto) επί των αποφάσεων της Συμμαχίας, αλλά η υιοθέτηση ενός σύγχρονου πλαισίου για την ασφάλεια της Ευρώπης. Εν προκειμένω, μάλιστα, ο γενικός γραμματέας της Συμμαχίας σημείωσε πως ο σχετικός διάλογος μπορεί να συνεχιστεί υπό καταλληλότερες συνθήκες στο πλαίσιο του ΟΑΣΕ.

Πέραν αυτών, βέβαια, ο Ρώσος ΥΠΕΞ δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στο φλέγον ζήτημα του πολέμου στο Αφγανιστάν. Συγκεκριμένα, επανέλαβε πως η Μόσχα θα συνεχίσει την πολιτική διευκόλυνσης των σιδηροδρομικών και αεροπορικών μεταφορών υλικού στο Αφγανιστάν (στα πλαίσια των σχετικών συμφωνιών της Ρωσίας με το NATO και με πολλά από τα μέλη του ξεχωριστά), ενώ θα συνεχίσει την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς και την υποστήριξη στο επίπεδο της ενίσχυσης των υποδομών που προσφέρει στη χειμαζόμενη από τον πόλεμο χώρα.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Το γνώριμο μοτίβο των σχέσεων της Μόσχας με τη Βορειοατλαντική Συμμαχία (και γενικότερα με τη Δύση) επιβεβαιώθηκε και από τα αποτελέσματα της πρόσφατης συνόδου του Συμβουλίου NATO-Ρωσίας (NRC). Οι δύο πλευρές υφίστανται τις πιέσεις της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, ενώ οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους βρίσκονται εγκλωβισμένοι στο τέλμα της σύγκρουσης με τον ισλαμικό φονταμενταλισμό στο Αφγανιστάν και το Πακιστάν. Οι συστημικές αυτές πιέσεις οδηγούν σε συγκλίσεις τις δύο πλευρές, επί τη βάση του αμοιβαίου συμφέροντος, ενώ ακόμη και το γεγονός της ύπαρξης και λειτουργίας θεσμών, όπως το NRC που θεσπίστηκε το 2002, είναι ενδεικτικό της φροντίδας των δύο πλευρών για συντήρηση διαύλων επικοινωνίας και προώθηση σχημάτων συνεργασίας. Πράγματι, κατά την τρέχουσα συγκυρία, η Μόσχα αποτελεί εξαιρετικά χρήσιμο εταίρο για τη Δύση, καθώς μπορεί να προσφέρει πολύτιμη συνεργασία σε μια σειρά από ζητήματα πρώτης γραμμής, όπως είναι η διευκόλυνση των μεταφορών προς το Αφγανιστάν, αλλά και η συνδρομή της (ως μεσολαβητή) στη λύση του προβλήματος των πυρηνικών του Ιράν. Ωστόσο, μια συνολική συνεννόηση, η οποία θα μπορούσε να λάβει τη μορφή μιας συνθήκης για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, απαιτεί συμβιβασμούς που καμιά πλευρά δεν είναι έτοιμη να κάνει (π.χ. η Μόσχα διατηρεί τις επιφυλάξεις της για την επέκταση των δραστηριοτήτων της Συμμαχίας στα σύνορά της – με την προοπτική νατοϊκού «εναγκαλισμού» της Ουκρανίας και της Γεωργίας–, η Ουάσινγκτον παρά την ακύρωση της εφαρμογής του σχεδίου για την αντιπυραυλική

ασπίδα διακηρύσσει πως διατηρεί το δικαίωμα να επιστρέψει με ένα νέο κτλ). Προς το παρόν, οι δύο πλευρές φαίνεται πως προτιμούν να κρατούν χαμηλούς τον τόνους και να συνεργάζονται στους τομείς όπου το αμοιβαίο συμφέρον είναι ξεκάθαρο, αφήνοντας για άλλη στιγμή την επίλυση των ουσιαστικών διαφορών.

Η νέα στρατηγική των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν: Ο Obama εντείνει τον πόλεμο με σκοπό να τον τερματίσει

Έπειτα από πολύμηνες διαπραγματεύσεις, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Barrack Obama αποφάσισε να ικανοποιήσει το αίτημα του διοικητή των νατοϊκών δυνάμεων στο Αφγανιστάν, στρατηγού McCrystal, για αποστολή επιπλέον στρατιωτών. Ωστόσο, ο πρόεδρος Obama έσπευσε αμέσως να αρνηθεί κάθε ομοιότητα με την περίπτωση του Βιετνάμ και τόνισε ότι η αντιμετώπιση των Ταλιμπάν είναι ζήτημα που άπτεται της διεθνούς ασφάλειας, ενώ ζήτησε και από το NATO να ενισχύσει τις δυνάμεις του στη χώρα, προκειμένου να καταπολεμηθεί αποτελεσματικότερα η απειλή των ισλαμιστών ανταρτών.

Οι επιπλέον τριάντα τέσσερις χιλιάδες Αμερικανοί στρατιώτες αναμένεται να αποτελέσουν πολύτιμη προσθήκη για τους περίπου εκατό χιλιάδες συναδέλφους τους που βρίσκονται και επιχειρούν ήδη στη χώρα. Το μεγαλύτερο μέρος των ενισχύσεων θα χρησιμοποιηθεί για την καταπολέμηση των Ταλιμπάν στο νότιο τμήμα της χώρας που θεωρείται και το προπύργιό τους και όπου τα νατοϊκά στρατεύματα είναι σε μεγάλο βαθμό διασκορπισμένα. Στο νότο, επίσης, βρίσκονται και οι μεγαλύτερες καλλιέργειες οπίου, το εμπόριο του οποίου αποφέρει το σημαντικότερο έσοδο για τους αντάρτες, ενώ η επαρχία Κανταχάρ θεωρείται και πνευματικό τους κέντρο. Έτσι ο έλεγχος του νότου θεωρείται απαραίτητος για τις δυνάμεις του NATO και για αυτό θα διατεθούν και δεκαπέντε χιλιάδες επιπλέον στρατιώτες στην περιοχή.

Επίσης, ένας αρκετά μεγάλος αριθμός στρατιωτών, της τάξεως των δέκα χιλιάδων, θα χρησιμοποιηθεί για την εκπαίδευση των αφγανικών δυνάμεων ασφάλειας, ενώ το υπόλοιπο θα ενισχύσει τις δυνάμεις που επιτηρούν τα σύνορα με το Πακιστάν. Η «αφγανοποίηση» του πολέμου αποτελεί το κύριο μέλημα των δυνάμεων του NATO, καθώς τόσο οι απώλειες στις τάξεις τους, όσο και το κόστος του πολέμου θα μειωθούν με αυτόν τον τρόπο. Χαρακτηριστικό, εν προκειμένω, είναι το γεγονός πως ο πόλεμος στο Αφγανιστάν έχει ήδη κοστίσει στις ΗΠΑ περίπου οκτακόσια ογδόντα δις δολάρια, σε μια εποχή, μάλιστα, που η παγκόσμια οικονομία δεν έχει «σηκώσει κεφάλι» από την κρίση. Τα σύνορα με το Πακιστάν αποτελούν, επίσης, ένα νευραλγικό σημείο, καθώς μέσω αυτών διακινούνται εφόδια και ενισχύσεις ανάμεσα στους Ταλιμπάν των δυο χωρών, τους οποίους οι δυνάμεις του NATO δεν έχουν κατορθώσει μέχρι σήμερα να ελέγξουν.

Συμφώνα με τον Αμερικανό πρόεδρο και το επιτελείο του, τα αποτελέσματα της επιλογής αυτής θα αρχίσουν να φαίνονται το ερχόμενο καλοκαίρι. Αυτή η επισημάνση σκοπεύει να καθησυχάσει τους αμερικανούς πολίτες, οι όποιοι μάλλον πιστεύουν πως η ατέρμονη αποστολή νέων στρατευμάτων (υπενθυμίζεται ότι ο Β. Obama έχει ενισχύσει ξανά τις δυνάμεις των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν από τότε που ανέλαβε την προεδρία) χωρίς μια κατάλληλη στρατηγική ήταν το καταλυτικό γεγονός που έκρινε τον καταστροφικό πόλεμο του Βιετνάμ. Προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται και το χρονοδιάγραμμα αποχώρησης που ανακοινώθηκε. Συμφώνα με αυτό, η σταδιακή αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων θα αρχίσει τον Ιούλιο του 2011. Όπως χαρακτηριστικά τονίζουν ειδικοί αναλυτές, οι ΗΠΑ εμπλέκονται περισσότερο προκειμένου να μπορέσουν να απεμπλακούν στη συνέχεια, χωρίς καταστροφικές συνέπειες για την περιοχή.

Ζητήθηκε επίσης επιπλέον συνδρομή των χώρων του NATO στη στρατιωτική δύναμη ασφάλειας του Αφγανιστάν (ISAF). Έπειτα από ένα αρχικό «μούδιασμα» ο γενικός γραμματέας του NATO, Anders Fogh Rasmussen, ανακοινώσε πως 25 χώρες μελή συμφωνήσαν να αποστείλουν μια δύναμη επτά χιλιάδων ανδρών στη χώρα εκφράζοντας την αλληλεγγύη τους στην προσπάθεια των ΗΠΑ. Αμφίβολο παραμένει, ωστόσο, ποιες χώρες θα επωμιστούν το μεγαλύτερο βάρος, καθώς η Γαλλία αρνήθηκε καταρχήν να συμμετάσχει στο εγχείρημα, ενώ η Γερμανία μέχρι τώρα τηρεί σιγή ιχθύος. Η αμερικανική κυβέρνηση φαίνεται να ζητά άλλους χιλίους πεντακόσιους στρατιώτες από τη Γαλλία και άλλους δυο χιλιάδες από τη Γερμανία. Δεν έλειψαν βέβαια και οι χώρες, όπως η Βρετανία, η Πολωνία και η Γεωργία, που εξ' αρχής και πάρα τη γενικότερη απροθυμία, φάνηκαν διατεθειμένες να συνδράμουν. Με αυτούς τους στρατιώτες ο αριθμός των στρατευμάτων στο Αφγανιστάν θα φτάσει τους εκατόν σαράντα χιλιάδες, δηλαδή στα επίπεδα της δύναμης που είχε σταλεί στο Ιράκ.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, το πενήντα πέντε τοις εκατό των Αμερικανών πολιτών φαίνεται να μην εγκρίνει τους χειρισμούς του πρόεδρου Obama, ενώ η δημοτικότητα του βρίσκεται σε γενικότερη πτώση. Στο ίδιο το δημοκρατικό στρατόπεδο φαίνεται ότι αντιμετωπίζει μεγάλη κριτική λόγω του αναμενόμενου δυσβάστακτου κόστους σε ανθρώπινες ζωές και κεφάλαια, ενώ δε λείπουν και τα επικριτικά σχόλια από τους Ρεπουμπλικάνους που φοβούνται πως το χρονοδιάγραμμα αποχώρησης ενθαρρύνει ουσιαστικά τους Ταλιμπάν. Τέλος, δε λείπει και η γενικότερη επιφύλαξη για τη μεγάλη αισιοδοξία του αμερικανού πρόεδρου για γρήγορα αποτελέσματα. Βέβαια, από μια μεγάλη μερίδα του τύπου ο Β. Obama επαινείται για την απόφασή του και η επιλογή του χαρακτηρίζεται ως «ορθή» και «θαρραλέα».

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Για ακόμη μια φορά επισημαίνεται ότι οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοι τους βρίσκονται σε αδιέξοδο όσον αφορά στη στρατηγική που πρέπει να ακολουθηθεί στο Αφγανιστάν. Η εξέγερση των Ταλιμπάν έχει φέρει το NATO σε δύσκολη θέση και συνεπώς οι χώρες-μέλη προσπαθούν να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση. Βέβαια, σε μια τέτοια

κατάσταση η νίκη ή και η ήττα δεν κρίνονται αποκλειστικά σε επιχειρησιακό επίπεδο, αλλά επίσης σε κοινωνικό και πολιτικό. Σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία, οι ΗΠΑ, που επωμίζονται και το κύριο βάρος της επιχείρησης, έχουν ανάγκη την υποστήριξη των συμμάχων τους, όχι αποκλειστικά της υλικής, αλλά επίσης και της ηθικής και ψυχολογικής, κυρίως προκειμένου να πειστεί η αμερικανική κοινή γνώμη ότι η συνέχιση των επιχειρήσεων είναι όντως απαραίτητη.

Επίσκεψη Medvedev στην Ιταλία: Αναπτύσσεται η διμερής συνεργασία

Επίσημη επίσκεψη στην Ιταλία πραγματοποίησε ο πρόεδρος της Ρωσίας Dmitry Medvedev, στο πλαίσιο ρωσοϊταλικών διακρατικών διαβουλεύσεων ανώτατου επιπέδου. Ο Ρώσος πρόεδρος κατέφθασε στη Ρώμη στις 3 Δεκεμβρίου με τη συνοδεία 10 Ρώσων υπουργών και εκπροσώπων σημαντικών ρωσικών επιχειρήσεων που συνεργάζονται με αντίστοιχες ιταλικές και συναντήθηκε με τον Ιταλό πρωθυπουργό, Silvio Berlusconi, αλλά και για πρώτη φορά με τον επικεφαλής της Καθολικής Εκκλησίας, Πάπα Βενέδικτο XVI.

Αποτέλεσμα των ρωσοϊταλικών συνομιλιών ήταν η υπογραφή 19 συμφωνιών και μνημονίων συνεργασίας στους τομείς του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών, της γεωργίας και της ενέργειας. Ιδιαίτερης σημασίας ήταν το μνημόνιο συνεργασίας ανάμεσα στη ρωσική εταιρεία Gazprom και στην ιταλική ENI για την συμμετοχή με μειωηφικό πακέτο 10% του γαλλικού ομίλου ενέργειας EdF (Électricité de France) στη ρωσοϊταλική κοινοπραξία South Stream AG. Ειδικότερα, η γαλλική εταιρεία θα συμμετάσχει στην κατασκευή του υποθαλάσσιου τμήματος του συγκεκριμένου αγωγού φυσικού αερίου που θα περάσει από τη Μαύρη Θάλασσα μέσω της Ρωσίας και της Βουλγαρίας. Ακόμα, εξίσου σημαντικό ήταν και το πρωτόκολλο συνεργασίας που υπέγραψαν οι αεροπορικές εταιρείες Alitalia και Aeroflot, με το οποίο καθορίζεται η συνεργασία των δυο εταιρειών για την εξυπηρέτηση νέων προορισμών. Συγκεκριμένα, τα δρομολόγια της Aeroflot προς Ασία θα πραγματοποιούνται και με αεροσκάφη της Alitalia, ενώ οι προορισμοί του ιταλικού αερομεταφορέα στην Αφρική, στη Λατινική Αμερική και στη Μέση Ανατολή θα μπορούν να εξυπηρετούνται με αεροσκάφη της Aeroflot.

Επίσης, στο επίκεντρο των συνομιλιών μεταξύ Dmitry Medvedev και Silvio Berlusconi, πέραν των διμερών θεμάτων, βρέθηκε το ζήτημα των σχέσεων Ρωσίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά την επικύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας, αλλά και η πρόταση του Medvedev σχετικά με την νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφαλείας, την οποία μάλιστα χαιρέτισε ο Ιταλός πρωθυπουργός. Επιπλέον, οι δυο πολιτικοί ηγέτες συζήτησαν για το πυρηνικό πρόβλημα στο Ιράν, αλλά και για την κατάσταση στο Αφγανιστάν, σχετικά με την οποία εξέφρασαν από κοινού την υποστήριξη τους για τη νέα στρατηγική Obama στην περιοχή.

Τέλος, ιδιαίτερης αναφοράς χρήζει η συνάντηση του Ρώσου πρόεδρου με τον Πάπα Βενέδικτο XVI. Μάλιστα, ο Medvedev προχώρησε στη σύναψη πλήρων διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Βατικανού και Ρωσίας, αυξάνοντας την εκπροσώπηση της χώρας του στην πρεσβεία. Οι συνομιλίες ανάμεσα στον πρόεδρο της Ρωσίας και στον Πάπα εντάσσονται στο πλαίσιο της προσπάθειας εξομάλυνσης των σχέσεων ανάμεσα στη Ρωμαιοκαθολική και στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, οι οποίες είναι τεταμένες για αιώνες, αφού η Ορθόδοξη Εκκλησία κατηγορεί το Βατικανό για προσπάθεια προσηλυτισμού των Ρώσων στον καθολικισμό.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Η επίσκεψη του Ρώσου προέδρου στην Ιταλία και η συνάντηση των δυο πολιτικών ηγετών για δεύτερη φορά σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα αποτελεί επιστέγασμα και απόδειξη των πολύ καλών σχέσεων που έχουν δημιουργηθεί μεταξύ των δυο χωρών, οι οποίες αναπτύσσουν δεσμούς συνεργασίας σε μια σειρά από κρίσιμους τομείς που αφορούν την οικονομία, την ενέργεια, τον πολιτισμό και την παιδεία.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Πολιτική

- **Η 17η Υπουργική Σύνοδος του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 1 και 2 Δεκεμβρίου με την συμμετοχή των υπουργών εξωτερικών 50 κρατών.** Στη Σύνοδο δεν παρέστησαν οι υπουργοί εξωτερικών των ΗΠΑ, της Βρετανίας, της Γερμανίας, του Καναδά, του Λιχτενστάιν και του Μονακό, οι οποίοι ωστόσο εκπροσωπήθηκαν από κατώτερους αξιωματούχους. Στο επίκεντρο των συζητήσεων βρέθηκαν οι νέες προκλήσεις της ασφάλειας στην Ευρώπη, τα ενεργειακά ζητήματα, η προστασία του περιβάλλοντος αλλά και η εξέταση ενός ενεργότερου ρόλου του Οργανισμού. Στο περιθώριο της Συνόδου, ο Έλληνας πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών, Γεώργιος Παπανδρέου, με την ιδιότητα του Προέδρου του Οργανισμού, είχε κατ' ιδίαν διμερείς συναντήσεις με τον υπουργό Εξωτερικών της Ρωσίας Sergei Lavrov, τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας, Ahmet Davutoğlu, τον σκοπιανό Antonio Milososki και τον αναπληρωτή υπουργό εξωτερικών των ΗΠΑ,

James Steinberg. Οι εργασίες της Ολομέλειας ολοκληρώθηκαν με την υπογραφή ενός τελικού κειμένου, με τίτλο «Διακήρυξη για τη Διαδικασία της Κέρκυρας», με το οποίο οι συμμετέχοντες τάσσονται υπέρ του διαλόγου για την ασφάλεια στην Ευρώπη. Αξίζει να σημειωθεί πως πρόκειται για την πρώτη φορά από το 2002 που συντάχθηκε ενιαίο κείμενο πολιτικής διακήρυξης σε σύνοδο του ΟΑΣΕ, καθώς τις προηγούμενες χρονιές δεν είχε επιτευχθεί consensus από τα κράτη-μέλη.

- **Ο Ινδός πρωθυπουργός Manmohan Singh αναχώρησε την Κυριακή 6 Δεκεμβρίου αεροπορικώς για τη Ρωσία με σκοπό την πραγματοποίηση επίσημης επίσκεψης.** Στο επίκεντρο των επαφών με τη ρωσική ηγεσία θα βρεθεί η ενίσχυση της προσπάθειας εμβάθυνσης των σχέσεων των δυο συμμάχων χωρών και η οριστικοποίηση της συμφωνίας για επέκταση της διμερούς συνεργασίας στο πεδίο της πυρηνικής ενέργειας. Ο Singh θα έχει συναντήσεις με το Ρώσο πρόεδρο, Dmitri Medvedev, και τον πρωθυπουργό, Vladimir Putin, στο πλαίσιο της ετήσιας συνόδου κορυφής των δυο χωρών, που συνήψαν «στρατηγική συμμαχία» το 2000. Η διήμερη επίσκεψη του Singh, η έκτη που πραγματοποιεί στη Ρωσία ως πρωθυπουργός από το 2004, έχει στόχο επίσης στόχο να διατηρήσει σε ισχύ διμερείς στρατιωτικές συμφωνίες που έχουν πληγεί από καθυστερήσεις στις παραδόσεις. Ο Singh –ο οποίος επισκέφθηκε την Ουάσινγκτον τον περασμένο μήνα– δήλωσε ότι το ταξίδι του στη Ρωσία θα επικεντρωθεί στην άμυνα, τη διμερή συνεργασία στην πυρηνική ενέργεια και τον επιστημονικό τομέα.
- **Την Τρίτη 1η Δεκεμβρίου, άρχισε η ακροαματική διαδικασία ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης που θα κρίνει αν ήταν νόμιμη ή όχι η ανακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου τον Φεβρουάριο του 2008.** Η Σερβία υποστηρίζει ότι το Κοινοβούλιο του Κοσσυφοπεδίου δεν είχε δικαίωμα να ανακηρύξει την ανεξαρτησία της επαρχίας και ότι τα Ηνωμένα Έθνη είχαν τη νόμιμη υποχρέωση να ακυρώσουν τη ανακήρυξη. Η απάντηση των Κοσοβάρων είναι ότι πρόκειται για συνταγματικό ζήτημα και όχι για διεθνές νομικό ζήτημα και ότι πέραν αυτού έχουν και οι ίδιοι δικαίωμα να ανακηρύξουν την ανεξαρτησία τους, όπως έπραξαν στο παρελθόν και τα άλλα μέρη της Γιουγκοσλαβίας. Έως τώρα, 63 χώρες έχουν αναγνωρίσει το Κοσσυφοπέδιο, περιλαμβανομένων των ΗΠΑ και 22 εκ των 27 κρατών της Ε.Ε. Ωστόσο η Κίνα, η Ρωσία και πολλές άλλες σημαντικές χώρες δεν το έχουν κάνει – μία από αυτές είναι η Ισπανία που αναλαμβάνει την εκ περιτροπής προεδρία της Ε.Ε. από τον Ιανουάριο. Στο δικαστήριο, εκτός από τη Σερβία και το Κοσσυφοπέδιο, άλλες 29 χώρες θα καταθέσουν τις απόψεις τους. Έπειτα, κάποια στιγμή μέσα στους επόμενους 12 μήνες, οι δικαστές θα εκδώσουν μια μη δεσμευτική συμβουλευτική γνώμη. Στην πραγματικότητα, η γνώμη τους για το καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου θα είναι κατά πάσα πιθανότητα διφορούμενη. Αλλά εάν υπάρξει ισοπαλία, όπως σχολιάζει ο Αλβανός αναλυτής, Ρεμζί Λανί, τότε θα πρόκειται για «ήττα της Σερβίας»,

διότι αργά αλλά σταθερά οι κυβερνήσεις του κόσμου θα συνεχίσουν να αναγνωρίζουν το Κοσσυφοπέδιο. Η αντίθεση της Ρωσίας και της Κίνας, πάντως, σημαίνει ότι το Κοσσυφοπέδιο δεν θα μπορέσει ποτέ να ενταχθεί στον ΟΗΕ ή σε οποιοδήποτε άλλο σώμα στο οποίο οι δύο χώρες έχουν δικαίωμα βέτο. Ακόμη κι αν το δικαστήριο αποφανθεί υπέρ της Σερβίας, είναι απίθανο να αλλάξει κάτι, διότι είναι αδιανόητη η προοπτική ανάκτησης του ελέγχου του Κοσσυφοπεδίου από τη Σερβία.

- **Από τη στενές σχέσεις του με τη Ρωσία εξάρτησε την ομαλότητα της πολιτικής του καριέρας ο Λευκορώσος πρόεδρος Α. Lukashenka.** Σε δήλωσή του στις 3 Δεκεμβρίου, ο Lukashenka εξέφρασε την άποψη πως η όποια παρέκκλιση από την αναθέρμανση των σχέσεων του με τη Ρωσία ισοδυναμεί με «πολιτικό θάνατο». Η εν λόγω δήλωση συνάδει απόλυτα με την προσπάθεια της Λευκορωσίας να μην αφήσει την βελτίωση των δεσμών της με τη Δύση να επηρεάσει αρνητικά τις σχέσεις της με τη Ρωσία, που παραμένει ο ισχυρότερος οικονομικός της εταίρος.
- **Μιλώντας μετά τη 13^η Σύνοδο Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ουκρανίας, ο Ουκρανός πρόεδρος Victor Yushchenko κάλεσε τους Ουκρανούς πολίτες να τον στηρίξουν για την εκ νέου εκλογή του τον Ιανουάριο,** υποστηρίζοντας ότι οι αντίπαλοί του για την προεδρία στις επικείμενες εκλογές θα μπορούσαν να ανατρέψουν την προσπάθεια της χώρας για ενσωμάτωση στην Ευρώπη. Επιπρόσθετα, κατηγόρησε τους φιλικά προσκείμενους στη Ρωσία αντιπάλους του, την πρωθυπουργό Yulia Tymoshenko και τον πρώην πρόεδρο Viktor Yanukovich, ότι θέλουν να «ζουν στο παρελθόν».
- **Σημαντική αναβάθμιση των σχέσεων της Ρωσίας με το Βατικανό αποφάσισε ο πρόεδρος Medvedev, σύμφωνα με δήλωσή του προς τον Πάπα Βενέδικτο τον XVI την Πέμπτη 3 Δεκεμβρίου.** Οι διπλωματικές σχέσεις μεταξύ Ρωσίας και Αγίας Έδρας ξεκίνησαν το 1990, ένα χρόνο πριν την οριστική κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης. Τυπικά, το καθεστώς των διπλωματικών σχέσεων ήταν απλά –και χωρίς άλλους προσδιορισμούς– αυτό της «αντιπροσώπευσης», αν και πρακτικά οι αντιπρόσωποι των δύο μερών πάντα έφεραν το υψηλότερο αξίωμα του πρέσβη. Το διάταγμα που υπέγραψε ο Medvedev προς επικύρωση της ως άνω δήλωσής του καθιερώνει και τυπικά πλέον μια κατάσταση που ήδη υφίστατο de facto. Συγκεκριμένα, το νέο καθεστώς προβλέπει την αναβάθμιση των αρχικών αξιωμάτων αντιπροσώπευσης, που ωστόσο δεν παραπέμπουν απαραίτητα στο υψηλότερο επίπεδο αντιπροσώπευσης, δηλαδή στο βαθμό του πρέσβη και για τα δύο μέρη.

- **Ακυρώθηκαν στις 3 Δεκεμβρίου τα εκλογικά αποτελέσματα για την πόλη Derbent στον Νότιο Καύκασο.** Το τοπικό δικαστήριο της Derbent, μιας πόλης στη Δημοκρατία του Dagestan, έλαβε αυτό το αποφασιστικό μέτρο, τερματίζοντας έτσι τις αμφιβολίες για το αποτέλεσμα των εκλογών της 11^{ης} Οκτωβρίου, που σημαδεύτηκαν από πλήθος σκανδάλων και παραβιάσεων. Συγκεκριμένα, από τα 36 καταγεγραμμένα εκλογικά κέντρα του Derbent, μόνο περίπου 20 με 23 λειτούργησαν, ενώ από πολλά από αυτά διέκοπταν συνεχώς την λειτουργία τους, προφασιζόμενα διάφορα προβλήματα, όπως την απειλή έκρηξης βόμβας. Η σημασία μιας τέτοιας απόφασης εκ μέρους του δικαστηρίου είναι καθοριστική, καθώς για πρώτη φορά ακυρώνεται αποτέλεσμα εκλογών στα χρονικά της περιοχής του Νοτίου Καυκάσου, ενώ είναι η πρώτη φορά που ένα ακυρωθέν εκλογικό αποτέλεσμα δεν ευνοεί το κυβερνών κόμμα.

Άμυνα & Ασφάλεια

- **Το Βιετνάμ βρίσκεται κοντά στην υπογραφή συμβολαίου-μαμούθ με μεγάλες ρωσικές αμυντικές βιομηχανίες,** σύμφωνα με δημοσιεύματα του ρωσικού τύπου. Συγκεκριμένα, Ανόι και Μόσχα πρόκειται να καταλήξουν σε συμφωνία για την αγορά από το Βιετνάμ έξι υποβρυχίων κλάσης Kilo και δώδεκα μαχητικών αεροσκαφών Su-30MK2 Flanker-C, ως συμπλήρωμα των οκτώ αεροσκαφών του ίδιου τύπου που παραγγέλθηκαν τον περασμένο Ιανουάριο. Η αξία του συμβολαίου για τα υποβρύχια αναμένεται να φτάσει στο ύψος των 1,8 δις δολαρίων, ενώ εκείνο για τα αεροσκάφη στο ύψος των 600 εκατομμυρίων. Σε περίπτωση που προχωρήσει τελικά η συγκεκριμένη συμφωνία, το Βιετνάμ θα αναδειχθεί σε έναν εκ των σημαντικότερων πελατών της ρωσικής αμυντικής βιομηχανίας. Εξάλλου, η Rosoboronexport υπολογίζει πως το μερίδιο των εξαγωγών της σε χώρες της ανατολικής και νοτιοανατολικής Ασίας θα αυξηθεί σημαντικά κατά τα επόμενα χρόνια, σύμφωνα με δηλώσεις του αναπληρωτή γενικού διευθυντή του ομίλου, Viktor Komardin.
- **Η Ρωσία δεν έχει απολύτως καμία πληροφόρηση για το εάν το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν χρησιμοποιείται ως πρόφαση για την κατασκευή πυρηνικών όπλων,** δήλωσε ο Ρώσος πρωθυπουργός Vladimir Putin στις 3 Δεκεμβρίου, σύμφωνα με το ειδησεογραφικό πρακτορείο Ria Novosti. «Δεν έχουμε πληροφορίες ότι το Ιράν εργάζεται για τη δημιουργία πυρηνικού

όπλου», απάντησε ο ρώσος πρωθυπουργός όταν ερωτήθηκε από δημοσιογράφο εάν η Τεχεράνη βρίσκεται κοντά στην απόκτηση ατομικής βόμβας. Επιπρόσθετα, όταν ερωτήθηκε για το εάν η Ρωσία θα υποστήριζε την επιβολή διεθνών κυρώσεων κατά της Ισλαμικής Δημοκρατίας, ο Putin αρνήθηκε να απαντήσει.

- **Οι ρωσικές ένοπλες δυνάμεις θα πραγματοποιήσουν την μεγάλης κλίμακας στρατιωτική άσκηση Vostok 2010 στην ανατολική Σιβηρία και τη ρωσική Άπω Ανατολή**, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε την 1^η Δεκεμβρίου το ρωσικό υπουργείο Άμυνας. Εντός του 2009 οι ρωσικές ένοπλες δυνάμεις έχουν πραγματοποιήσει άλλες τρεις μεγάλης κλίμακας στρατιωτικές ασκήσεις. Η άσκηση Vostok λαμβάνει χώρα κάθε δύο χρόνια, ενώ στην προηγούμενη (του 2008) είχαν λάβει μέρος 8.000 στρατιώτες.
- **Θρήνο προκάλεσε στη Ρωσία η έκρηξη στο κέντρο της πόλης Περμ, κοντά στα Ουράλια, η οποία είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο 109 ανθρώπων και τον τραυματισμό τουλάχιστον 140.** Σύμφωνα με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της χώρας, η έκρηξη σημειώθηκε στο νυχτερινό κέντρο «Lame Horse» και προκλήθηκε από κροτίδες, ενώ ακολούθησε εκδήλωση πυρκαγιάς. Δεδομένου ότι η πυρκαγιά στο συγκεκριμένο κέντρο συνέβη ακριβώς μία εβδομάδα μετά από τρομοκρατική βομβιστική επίθεση σε τρένο, την ευθύνη για την οποία ανέλαβαν Τσετσένοι εξτρεμιστές, αξιωματούχοι έσπευσαν να δηλώσουν ότι δεν πρόκειται για τρομοκρατική επίθεση. Ο πρόεδρος Dmitri Medvedev ζήτησε να αποδοθούν ευθύνες στους ιδιοκτήτες του νυχτερινού κέντρου, καθώς δεν έλαβαν τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης κατά τη διεξαγωγή σόου με πυροτεχνήματα, ενώ κήρυξε τη Δευτέρα ημέρα εθνικού πένθους για τη Ρωσία.

Οικονομία

- **Σχέδιο Δράσης που θα συνεισφέρει στην σταθερότητα των οικονομιών τους προώθησαν οκτώ υπουργοί Οικονομικών των χωρών της Νοτιανατολικής Ευρώπης, κατά τη διάρκεια της συνάντησης τους στις 4 Δεκεμβρίου στη Βιέννη.** Το περιφερειακό σχέδιο δράσης που υιοθετήθηκε από τους υπουργούς οικονομικών της Αλβανίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Κροατίας, της ΠΓΔΜ, της Μολδαβίας, του Μαυροβουνίου, της Σερβίας και του Κοσόβου στοχεύει στην καταπολέμηση των αρνητικών συνεπειών της οικονομικής κρίσης και στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος.

- **Δάνειο αξίας 200 εκ. δολαρίων θα χορηγήσει στις αρχές του 2010 η Ρωσία στη Σερβία, σύμφωνα με δηλώσεις του υφυπουργού οικονομικών της Ρωσίας, Dmitry Pankin.** Η δανειοδότηση αυτή θα συμβάλλει στην μείωση του ελλείμματος του σερβικού προϋπολογισμού. Ωστόσο, δεν έχει διευκρινιστεί εάν το ποσό των 200 εκ. δολαρίων θα είναι μια δόση ενός συνολικότερου δανείου προς τη Σερβία, ούτε έχει ακόμα καθοριστεί η ακριβής ημερομηνία αποπληρωμής του δανείου.

- **Επίθεση στις ΗΠΑ εξαπέλυσε ο Ρώσος Πρωθυπουργός Vladimir Putin, κατηγορώντας τις ότι παρεμποδίζουν την ένταξη της Ρωσίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.** Απαντώντας σε ερωτήσεις Ρώσων πολιτών κατά τη διάρκεια της εκπομπής «Μια συζήτηση με τον Vladimir Putin» που μεταδόθηκε για ογδόη χρονιά από την κρατική τηλεόραση και ραδιόφωνο, ο πρωθυπουργός της Ρωσίας υποστήριξε πως η τροπολογία Jackson-Vanik η οποία καθιερώθηκε στις ΗΠΑ κατά την ψυχροπολεμική περίοδο και περιόρισε τις εμπορικές σχέσεις ΗΠΑ και Ρωσίας είναι αναχρονιστική και αποτελεί εμπόδιο για την είσοδο της Ρωσίας στον Οργανισμό.

- Η διεθνής κοινότητα έχει επικεντρωθεί στην κλιμακούμενη ένταση μεταξύ Τεχεράνης και Δύσης με αφορμή το πυρηνικό πρόγραμμα της πρώτης. **Στο εσωτερικό του Ιράν, ωστόσο, το καθεστώς έχει αφιερωθεί σχεδόν αποκλειστικά σε μια φιλόδοξη και μάλλον ριζοκίνδυνη προσπάθεια, με στόχο την ανάκαμψη της εθνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, ο Ιρανός πρόεδρος αποφάσισε να περιορίσει τις κρατικές επιδοτήσεις που κρατούν χαμηλές τις τιμές των προϊόντων.** Απαντες συμφωνούν ότι η πώληση καθημερινών αγαθών σε τιμές κατά πολύ κατώτερες της αγοραστικής τους αξίας, πρακτική που επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό κατά 100 δισ. δολάρια ετησίως, στερείται οικονομικού νοήματος. Ενθαρρύνει την υπερκατανάλωση πετρελαίου κίνησης, αποθαρρύνει την αύξηση της εσωτερικής παραγωγικότητας και επιπλέον καθιστά τη χώρα ακόμα πιο εξαρτημένη στα εισαγόμενα προϊόντα. Παράλληλα, το σύστημα των κρατικών επιδοτήσεων ενθαρρύνει το λαθρεμπόριο. Ο Ιρανός πρόεδρος έκανε λόγο περί αναγκαίου μέτρου για την οικονομική δικαιοσύνη. Υποστηρίζει ότι τα μισά από τα χρήματα που θα εξοικονομηθούν θα διατεθούν για την «προσαρμογή» των ασθενέστερων στρωμάτων στις νέες τιμές. Οι συνέπειες, εντούτοις, μπορεί να αποδειχθούν ολέθριες. Καταρχάς, η κατάργηση των επιδοτήσεων θα πλήξει περισσότερο τη μεσαία τάξη, η οποία έχει ήδη ταχθεί μαζικά υπέρ των αντιπάλων του Mahmoud Ahmadinejad. Δεύτερον, ελλοχεύει ο κίνδυνος κατάρρευσης της εγχώριας βιομηχανίας. Αρκετά εργοστάσια άρχισαν να περιορίζουν την παραγωγή λόγω της αύξησης των τιμών και των μη ευέλικτων επιτοκίων. Παράλληλα, τα κρατικά διυλιστήρια είναι εξαρτημένα από τις τεχνητά χαμηλές τιμές, γεγονός που καθιστά δύσκολη την όποια

πρόβλεψη για την πορεία της ιρανικής οικονομίας μετά την κατάργηση του συστήματος των επιδοτήσεων. Ακόμα όμως και εκείνοι που τάσσονται υπέρ της κατάργησής τους, αμφισβητούν την ικανότητα του Ahmadinejad να μεταμορφώσει την ιρανική οικονομία. Η δυσπιστία τους στηρίζεται σε πρόσφατες εμπειρίες. Τον Μάιο 2007, η κυβέρνηση Ahmadinejad αύξησε την τιμή της βενζίνης κατά 25% και ένα μήνα αργότερα επέβαλε την παροχή με δελτίο. Το μέτρο κρίθηκε αποτελεσματικό, αλλά επεβλήθη κατά τρόπο αδέξιο, προκαλώντας πανικό και αντικυβερνητικές διαδηλώσεις.

Ενέργεια

- **Η Ρωσία πρόκειται σε μικρό χρονικό διάστημα να ολοκληρώσει και να παραδώσει τον πυρηνικό αντιδραστήρα Bushehr στο νοτιοανατολικό Ιράν χωρίς καμία απολύτως καθυστέρηση, δήλωσε ο Ρώσος υπουργός ενέργειας, Sergei Shmatko.** Ο Ρώσος υπουργός, σε κοινή συνέντευξη τύπου που έδωσε με τον Ιρανό υπουργό Εξωτερικών, Manouchehr Mottaki, τόνισε επίσης ότι είναι προς το κοινό συμφέρον Ρωσίας και Ιράν να ολοκληρωθεί η πυρηνική μονάδα Bushehr όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Η Μόσχα συμφώνησε να κατασκευάσει τον σταθμό το 1995 στις εγκαταστάσεις ενός εργοστασίου που άρχισε να κατασκευάζει την δεκαετία του 1970 η γερμανική εταιρεία Siemens. Το έργο σταμάτησε εξαιτίας της Ισλαμικής Επανάστασης του 1979 και του ιρανο-ιρακινού πολέμου (1980-88). Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι το σύμβολο κατασκευής του εργοστασίου αποτελεί κρατικό απόρρητο παρότι εκτιμάται ότι το κόστος του ανέρχεται στο ένα δισεκατομμύριο δολάρια.
- **Η Τουρκία θα επιτρέψει την μεταφορά φυσικού αερίου προς την Ευρώπη από κάθε χώρα, συμπεριλαμβανομένου και του Ιράν,** δήλωσε ο Τούρκος υπουργός Ενέργειας, Taner Yildiz, στις 3 Δεκεμβρίου, σύμφωνα με το ρωσικό πρακτορείο Itar Tass. «Η κύρια κατεύθυνση της πολιτικής μας αποτελείται από τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών και των διαμετακομιστικών οδών», τόνισε χαρακτηριστικά. Οι δηλώσεις του Τούρκου υπουργού έρχονται ως απάντηση στις ΗΠΑ που υποστήριζαν ότι το Ιράν δεν μπορεί να συμμετέχει σε ενεργειακά σχέδια. Οι ΗΠΑ έχουν δηλώσει επανειλημμένα πως είναι αντίθετες προς τη μεταφορά ιρανικού αερίου προς την Ευρώπη μέσω της Τουρκίας, μέχρι να εξομαλυνθούν οι διμερείς σχέσεις με την Τεχεράνη, οι οποίες βρίσκονται σε περίοδο όξυνσης λόγω του

πυρηνικού προγράμματος της τελευταίας. Ο Yildiz τόνισε συγκεκριμένα ότι «το Ιράν είναι που παίρνει τις αποφάσεις για το ιρανικό φυσικό αέριο, ενώ η Τουρκία είναι που παίρνει τις αποφάσεις για τη μεταφορά μέσω της επικράτειάς της. Θα επιτρέψουμε τη μετακίνηση αερίου οποιασδήποτε προέλευσης».

- **Αύξηση των επενδύσεων στη Σερβία, σχεδιάζει η ρωσική Gazprom Neft.** Ειδικότερα, σύμφωνα με το πρακτορείο ειδήσεων Prime-Tass, η εταιρεία Gazprom Neft (ο πετρελαϊκός «βραχίονας» του γνωστού ενεργειακού κολοσσού), αναμένει οι επενδύσεις της στη σερβική εταιρεία πετρελαίου Naftna Industrija Srbije να ανέλθουν στα 100 εκατομμύρια ευρώ ως το τέλος του 2009. Επίσης η Gazprom Neft σχεδιάζει να επενδύσει 14 δισεκατομμύρια ρούβλια στα σερβικά διυλιστήρια πετρελαίου Omsk και Yaroslavl το 2015, καθώς επίσης και 5 δισεκατομμύρια ρούβλια στο διυλιστήριο της Μόσχας.

- Την Παρασκευή 4 Δεκέμβρη στα πλαίσια της ευρω-ουκρανικής Συνόδου ο **Ουκρανός πρόεδρος, Viktor Yushchenko, εγγυήθηκε την απρόσκοπτη διέλευση φυσικού αερίου από την Ρωσία στην ΕΕ.** Συγκεκριμένα δήλωσε: «Επιθυμούμε να είμαστε συνεργάτες, σταθεροί εταίροι, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαδικασία που θα δυσχέραινε την προμήθεια φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου και του χειμώνα του 2010, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ζητώ αυτό να ληφθεί ως εγγύηση», ενώ συνέχισε λέγοντας «Δεν έχουμε ανάγκη από δάνεια. Θέλουμε τιμολόγια που θα αποφέρουν στην Naftogaz τρία, τέσσερα ή πέντε δισεκατομμύρια δολάρια για την πληρωμή των υπηρεσιών που παρέχονται από τις μεγαλύτερες εταιρείες διέλευσης της Ευρώπης».

- Το ρωσικό πρακτορείο ειδήσεων RIA Novosti ανέφερε πως σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Οικονομικών της Ουκρανίας, Ihor Umanskiy, **ότι η κρατική εταιρεία φυσικού αερίου της Ουκρανίας Naftogaz θα καταβάλει τον Δεκέμβριο στη ρωσική πλευρά γύρω στα 770 εκατομμύρια δολάρια για την παροχή ρωσικού φυσικού αερίου κατά τη διάρκεια του μήνα Νοεμβρίου.** Ο εκτελεστικός διευθυντής της Naftogaz, Oleh Dubyna, δήλωσε ότι η Ουκρανία θα πληρώσει στην ώρα της για τις ποσότητες αερίου που προμήθευσε η Ρωσία την Ουκρανία κατά τον Νοέμβριο.

- **Στο 110% ανήλθε η αύξηση των εξαγωγών σε αργό πετρέλαιο της κρατικής πετρελαϊκής εταιρείας του Αζερμπαϊτζάν, GNKAR, για το μήνα**

Νοέμβριο, συγκριτικά με τον ίδιο μήνα πέρσι. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο πετρελαιοαγωγός Baku-Novorossiisk, δύναται να διοχετεύσει 5 εκατ. τόνους το χρόνο, ωστόσο εξαιτίας του αγωγού Baku-Tbilisi-Ceyhan, που κατασκευάστηκε το 2007, παρατηρήθηκε μείωση στις οι εξαγωγές του.

Περιβάλλον & Οικολογία

- **Κατά την διάρκεια της 4ωρης ετήσιας συνέντευξης τύπου του Ρώσου πρωθυπουργού Vladimir Putin στις 3 Δεκεμβρίου θίχτηκαν και θέματα περιβάλλοντος.** Συγκεκριμένα, ο ισχυρός άνδρας της Ρωσίας τόνισε την ανάγκη προστασίας τις πλούσιες και σπάνιες πανίδας της πατρίδας του και ιδιαίτερα των πολικών αρκούδων που αντιμετωπίζουν άμεσα τον κίνδυνο εξαφάνισης. Ακόμα, επισήμανε τις σημαντικές προσπάθειες Ρώσων ειδικών να πετύχουν την ανάκαμψη του πληθυσμού των Καυκάσιων λεοπαρδάλων (γνωστών και ως λεοπαρδάλων Amur). Για την ευόδωση των σχετικών προσπαθειών, η Ρωσία συνεργάζεται στενά με το Τουρκμενιστάν, με το τελευταίο να στέλνει λεοπαρδάλεις του ίδιου είδους στην Ρωσία. Τέλος, ο Ρώσος πρωθυπουργός επιβεβαίωσε τη σταθερή προσήλωση της ρωσικής κυβέρνησης στην κατασκευή όλων των εγκαταστάσεων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Sochi το 2014 βάσει αυστηρών περιβαλλοντικών προτύπων και με μεθόδους που δεν θα βλάπτουν το περιβάλλον.

- **Η Ρωσική Ακαδημία Επιστημών προειδοποιεί ότι η κλιματική αλλαγή δεν μπορεί να ευνοήσει καμία χώρα συμπεριλαμβανομένης και της Ρωσίας.** Αν και πολλοί (κυρίως από τον κλάδο των ενεργειακών εταιριών) υποστηρίζουν ότι η κλιματική αλλαγή και το λιώσιμο των πάγων μπορεί να ευνοήσει χώρες με ψυχρό κλίμα, αλλά τεράστια ενεργειακά αποθέματα, όπως η Ρωσία, εντούτοις οι επιστήμονες πιστεύουν ότι η χώρα όχι μόνο δεν θα κερδίσει, αλλά αντίθετα θα ζημιωθεί από ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Συγκεκριμένα, κατά την διάρκεια συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε από το ειδησεογραφικό πρακτορείο RIA Novosti μέσω του διαδικτύου, ο ειδικός Victor Danilov-Danilyan, μέλος της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών, επιβεβαίωσε ότι η Ρωσία είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένη στα δεινά που θα επιφέρει η κλιματική αλλαγή, ενώ η Olga Murashko, μέλος του International Working Group for Indigenous Affairs (IWGIA), επισήμανε τις αρνητικές συνέπειες για τους ντόπιους πληθυσμούς των βόρειων περιοχών της χώρας και την διατάραξη της παραδοσιακής τους κοινωνικής δομής. Πράγματι, θα πρέπει να τονίσουμε ότι σε μια χώρα όπως η Ρωσία, με πολλές αυτόχθονες φυλές και αυτόνομες περιοχές η διατάραξη των παραδοσιακών οικονομικών και κοινωνικών δομών, λόγω των κλιματικών αλλαγών, μπορεί να αποτελέσει αίτιο εσωτερικών αναταραχών και προβλημάτων.

- **Η πόλη της Μόσχας καταρρίπτει τα ρεκόρ ένα μετά το άλλο, όσον αφορά τις θερμές χειμωνιάτικες ημέρες, ενώ «παράπλευρη απώλεια» του φαινομένου των υψηλών θερμοκρασιών είναι η αδυναμία των αρκούδων να πέσουν σε χειμερία νάρκη.** Το γεγονός ότι στα μέσα της εβδομάδας η θερμοκρασία της ρωσικής πρωτεύουσας άγγιξε τις υψηλότερες τιμές των τελευταίων 111 χρόνων, δηλ. τους 8,1°C, έχει προκαλέσει την ανησυχία των μετεωρολόγων, οι οποίοι πιστεύουν ότι η ανοδική πορεία των μέσων θερμοκρασιών θα συνεχιστεί για όλο τον χειμώνα. Ειδικοί υποστηρίζουν ότι το φαινόμενο αυτό θα προκαλέσει τεράστιες αρνητικές συνέπειες στην χλωρίδα και την πανίδα της χώρας, αφού δεν προλαβαίνουν να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα. Για παράδειγμα, οι πολικές αρκούδες του ζωολογικού κήπου της πόλης παρουσιάζουν αδυναμία να πέσουν σε χειμερία νάρκη, με αποτέλεσμα αυτό να διαταράσσει την γενικότερη ικανότητά τους να διατηρήσουν τους φυσικούς μηχανισμούς επιβίωσης.
-